

BPV_VESP

P3 Implementace

Pojem „implementace“

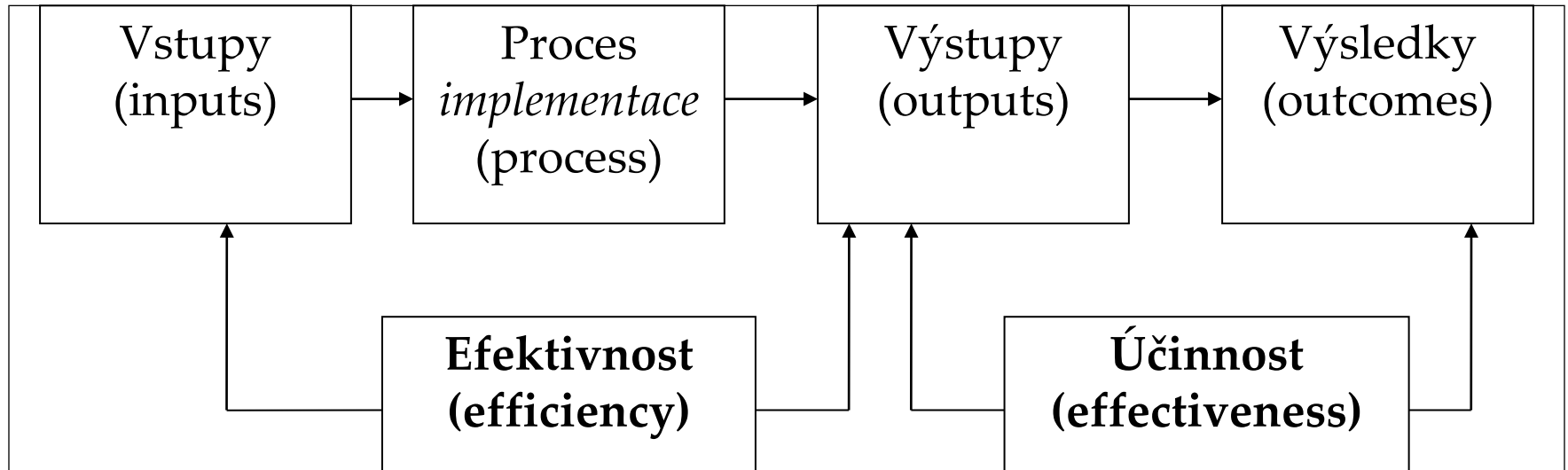
- Implementace = realizace = uskutečnění
- Implementace jako **stav uskutečnění**.
Vztah mezi zamýšlenými cíli a výsledkem
- Implementace jako **proces realizace** – interakce mezi aktéry
- **Implementační deficit** - rozdíl mezi původně plánovaným cílem a skutečně pozorovaným výsledkem

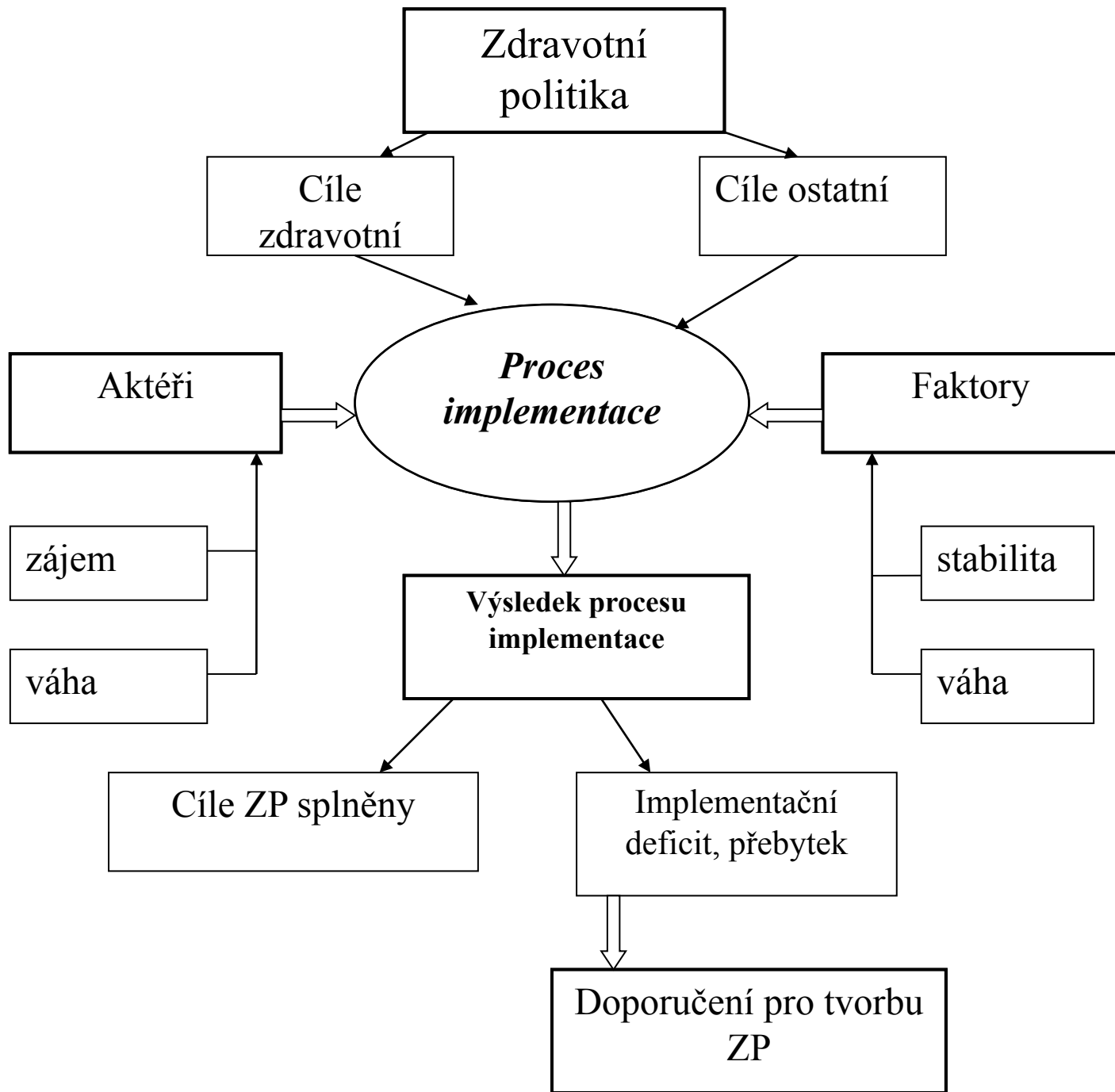
historie

- Mám-li dostatek peněz, jasný cíl a podporu, uskutečnění politiky nic nebrání...
 - Ouha...: Implementation (The Oakland Project) – Pressman, Wildavsky (1973)
- Co tedy hraje roli při implementaci?
 - Teorie
 - Soubor podmínek
 - Zájem aktérů

analýza

- Ex-post: proč?
- Ex- ante: aplikace poznatků, podmínek
 - Problém: přenos poznatků

Aktéři

Vládní aktéři	Nevládní aktéři	
Zvolení zástupci	Politicko-ekonomické struktury	Výzkumné organizace
Jmenování úředníci	Firmy	Politické strany
	Zaměstnanci	Massmedia
	Veřejnost	Zájmové skupiny

Faktory ovlivňující proces implementace

- Vnitřní x vnější
 - Restrukturalizace ministerstva x Nový zákon mají vliv na realizaci cíle
- Předvídatelné x nepředvídatelné
 - Reakce cílové skupiny x povodeň
- Silné x slabé (svým vlivem)
 - Vliv suchého léta na: dotační program do zemědělství x program na podporu výstavby azylového bydlení

Přístupy k analýze implementačního procesu

- Shora dolů (top-down)
- Zdola nahoru (bottom-up)
- Syntetizující přístupy
- Pomocné přístupy
 - Principal-agent teorie
 - Teorie volby nástrojů

Top-down - soubor podmínek

- Vláda/centrum stojí „nahore“, má moc prosadit a rozhodovat
- Podmínky
 - Jasně a konzistentní cíle programu.
 - Adekvátní teoretický kauzální model vlivu (impact-model).
 - Právně strukturovaný implementační proces.
 - Angažování, s programem loajální a kompetentní úředníci.
 - Podpora zájmových skupin a politických autorit, politická legitimita programu.
 - Stabilita sociálně ekonomických podmínek, jejich změny, které nenarušují podstatně politickou podporu nebo kauzální model.

Top-down analýza

- (-) **tendence podceňovat vliv dalších aktérů** na proces implementace.
- (-) metoda je jen obtížně uplatnitelná tam, kde **centrální úroveň chybí**, nebo na rozhodování má vliv skupina činitelů na centrální úrovni, přičemž žádná tato skupina nemá převažující vliv.
- (+) když cílem analýzy je zjistit výhradně **efektivnost programu** nebo v oblastech, kde je dominantní jeden veřejný program.
- (+) když existuje **jednoznačná legislativa** a tam kde jsou v rámci výzkumu zjišťovány spíše **průměrné výsledky** před regionálními odlišnostmi.

Bottom-up analýza

- Vláda jeden z mnoha aktérů
 - analýza problémů, které jednotliví aktéři pocítují a strategiemi vytvořenými pro jejich řešení.
 - Tento přístup umožňuje zjišťování všech/více účinků programu.
- (-) přeceňování vlivu jednotlivých aktérů a periferie (ve vztahu k centru).
- (-) neschopnost vyjít z explicitní teorie faktorů ovlivňujících implementaci veřejného programu.
- (+) když se na implementaci programu podílí větší množství mocensky nezávislých institucí, případně tam, kde neexistuje jednoznačná legislativní úprava daného politického procesu.

Syntetizující přístupy

- Kombinace metod
- Častěji ex-post
- Omezené možnosti predikce

Principal-agent teorie

- Vyvinuta k vysvětlení rozdílů mezi záměrem politiky a způsobem jakým ji úředníci realizují
- Úředník x politik, právník x klient, lékař x pacient
- Nutná „dobrá vůle“ agenta vyhovět přání klienta, klientův zájem však nemusí být zájmem agenta
- Tvůrce politiky musí počítat s vlivem úředníků na proces implementace.

Teorie volby nástrojů

- Realizace politiky vyžaduje využití různých nástrojů
- Teoreticky může být pro splnění daného cíle jakýkoliv nástroj.
 - Některé nástroje jsou však vhodnější než jiné
- Nástroje skutečné
 - Informace, dotace, daně, regulace, státní podnik, přímé opatření
- Nástroje procedurální
 - Distribuce informací, výzkum, poradní komise, institucionální reforma

Principy pro implementaci

- Kvalitní formulace cílů a jejich konzistence
- Volba způsobu realizace (Nástroje)
- Kauzalita opatření
- Finanční zdroje (mohou ovlivnit volbu nástroje)
- Podpora klíčových aktérů

Příklad 1/3 cíle

- Cíl 1A: přimět studenty, aby četli původní prameny a nespoléhalo jenom na powerpointy
- Cíl 1B: přimět studenty, aby do konce semestru přečetli nejméně 3 původní prameny
- Cíl 2A: zvýšit účast na přednáškách
- Cíl 2B: dosáhnout nejméně 50% průměrné účasti na přednáškách
- Cíl 3A: přesvědčit studenty o výhodách liberalismu
- Cíl 3B: zvýšit podíl liberálů ve skupině o 10%

- Kvalita cílů? Vzájemná konzistence?

Příklad 2/3 nástroje, kauzalita

- Cíl 1- četba
 - Přesvědčování x uložení povinností x zvýšení nároků, tak, aby nebylo bez toho možné předmět absolvovat
- Cíl 2 - účast
 - Nabádat x zvýšit atraktivnost x zavést povinnost x ovlivnění toku informací (kdo nebyl neví)
- Cíl 3 - liberál
 - Nechat číst původní prameny x určit soubor vhodných pramenů x nabádat x **nenechat číst původní prameny** x stimulovat (kdo bude liberál dostane víc bodů)

Příklad 3/3 – náklady v krátkém a dlouhém období

- Finanční nároky?
- Organizační nároky
 - Vyšší míra donucení = vyšší nároky na kontrolu
- Vliv dalších aktérů
 - Jaká je síla studentů vzdorovat mým cílům
 - Souhlasí studenti s mými cíli (kooperují dobrovolně)
 - Mám podporu svých nadřízených
 - Jaké budou dlouhodobé dopady na kvalitu předmětu/na počet studentů kteří si jej zapíší

Literatura

- Povinná
 - Potůček- Veřejná politika – str.41-57
- Nepovinně doporučena 😊
 - Winkler, J. – Implementace. Brno 2002
 - Howlett, Ramesh – Studying public policy

Horizontální a vertikální dimenze politiky

